

ԲԱՉԱՄԱՎԷՊ

Զ. ՏԱՐԻ. ԹԻԻ 11.

1848

ՅՈՒՆԻՍԻ 1.

Բ Ա Ր Ո Յ Ա Կ Ա Ն

Դ Ա Ս Տ Ի Ա Ր Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Սափայեւեան Սարգսիսի աշակերտաց Լըզըրըդ Դաստան 'ի հայրենիս Դաստանաւ :

ԼՅՆ անպատմելի ուրախութիւնն որ այնչափ ծնողք ու ազգականք և ճշմարիտ ազգասէրք կը փափաքէին ունենալ ու պիտի ունենան քիչ ատենէն՝ երբոր աս նորափետուր թռչնեկաց երամբ քովերնին հասած տեսնեն, նախ մենք ունեցանք աս տարի մայիսի 1^{ին} վասն զի այն օրը Սափայեւեան վարժարանին աշակերտաց երկրորդ դասը իր ուսման ու դաստիարակութեան եօթնամեայ ընթացքը լմնցնելով՝ վերջի քննութեան ու պարզեաբաշխութեան հանդէսն ըրաւ, և ահա կը դառնայ իր հայրենիքը : Եւ սրտաշարժ հանդիսին մէջ թէ հանդիսականաց և թէ դաստիարակաց ու վարժապետաց ունեցած զգացմունքը կրնանք ըսել որ ամենագեղեցիկ ճշդութեամբ ստորա-

գրեց իրենց Վաստիարակը այն ընտիր ատենախօսութեամբն որ ըրաւ . աշակերտաց ալ զգացմունքը ինքնաշարժ և յանկարծական գրուածքով մը բացատրեց իրենց մէջէն Յարութիւն Ղեպեճեան ազնիւ ու քաջաւարժ պատանին . ուստի մենք ալ աս երկու գրուածքները հոս հրատարակելով՝ կերպով մը մասնակից ըրած կը համարինք աս ազգային ուրախութեան նաև մեր ընթերցողները :

Ուսմանց և լեզուաց և գեղարուեստից սկզբունքները միայն սորված կը համարուին աս մեր աշակերտները . բայց տարակոյս չկայ որ աս սկզբանց վրայ կրնան իրենք ժամանակաւ ու յարմար միջոցներով այնպիսի հաստատուն հիմք դնել բարոյական և ընկերական

կենաց, որ թէ իրենց և թէ իրենց ընտանեացն ու ազգին երջանկութեան պատճառ ըլլան: Եւ էր անմահ յիշատակաց արժանի Վարդարիկն փափաքը. աս փափաքանաց կատարմանը համար անխնայ էղած է մեր ջանքը, և հիմա

ուրախութեամբ կը տեսնենք որ այս փութաջան և ընտիր աշակերտաց խումբըն ալ կը պսակէ մեր աշխատութիւնն ու կը մոռցընէ, և միանգամայն նոր աշխատութիւններու նորէն ձեռք զարնել կը յորդորէ:

Յ Ե Տ Ի Ն Խ Օ Ս Ք

ԱՌ ԱՒԱՐՏԱՎԱՐԺ ՀԱՄԲԱԿՍ ՌԱՔԱՅԵԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

ՅՈՒՂԱՐԿԵԼՈՎ ԶԵՈՍԱ Ի ՀԱՅՐԵՆԻՍ

Եւ իցէն ստուգիւ այս բաբախմունք սրտի և շրթանց, որ կանխեն յիս քան զբարբառ, նշանք՝ եթէ յետին են ինձ բանք այսօր առ դաս մի աշակերտաց Ռափայէլեան վարժարանիս և իմ իսկ՝ ժամանելոց յաւարտ վարժիցն. արդարեւ ստոյգ հասեալ կայցեմք յեւ բազմայեղանակ ասպարիզիս: Եւ նոյն գնացին, սպառեցան ուրեմն սուղ ինչ պակաս եօթն ամբ՝ յորմէ հետէ պարապէին սոքա յուսմունս հանասպազօր առաջի աչաց մերոց. և աւարտեցան ժամանակն դաստիարակութեան, ժամանակ՝ քան զոր չիք մեծ ի շահ, և դժուարին ի համար: Եւ յսպէս ուրեմն և դուք, ջանասէր մանկունք, որք առաւել քան թէ զերրորդ մասն կենաց ձերոց ծախեցէք յօտար երկրիս յայսմիկ, հազարս ասպարիզաց հեռի ի քաղցր դիմաց ընտանեաց, զօրէն ճգնազգեցիկն մանկանց տընեալք յուսման առ ոտս նորոց ոմանց և եկամուտ ձեզ ծնողաց, մերթ հեծելով և մերթ հրճուելով, և դուք արդ թողեալ մեկնիք ի դիւրալուր ձեզ ժողովոյս, ի խնամոտ հոգաբարձուացդ և ի վաստակաւոր ուսուցչաց, և հեռանայք գնայք ծածկիք ուր սիրտք և պարտք կոչենն զձեզ. և այսպէս անահք և յանդգունք ի համաշխարհական ծուփս ժամանակիս, խլրտելոց ազանց և պետութեանց, դիմադրաւեալք ընդ արհաւիրս ահեղաբոմբիւն երկաթացան հրաձգութեանց, և ընդ կասկածաւոր ալիս, զոր առաւել քան զմըրիկս օդոց՝ հետադօտութիւնք վրդովէն նախանձ

ընդդէմ իշխանականաց: Եւ այսպիսով ժամանակի սլանայք դուք ի հայրենիս:

Եւ յի. տեսանեմ զնոյն ինքն զհայրենիս հրաւեր ձեզ արկեալ յիւր օժանդակ. տեսանեմ զձեզ պատրաստս և յօժարս առ ձայն նորա. տեսանեմ և զարգոյ ատեանս՝ հաւան երկոցունդ կամաց: Եւ յի, հասին հասին և մեզ ժամբ բաժանարարք և խօսք յետինք. ամբ ամիրօփեցան ի վայրկեանս, և ժամանակն ահա թռանի ձեօք հանդերձ, և ես գրկածիգ՝ փարիմ զունայնութեամբ: Ո՛վ անդարձական օրինաց ժամանակի: Տուք արդ ուրեմն հրաման տառապելոյս, ո՛վ աստուածապատիւ Տէր, պարք վարդապետաց և ժողով իմաստասէր, հրաման տուք ինձ թարգման կալ ըղձից և հաճութեան ձերոյ և զայս ևս նուագ՝ թերեւս յետին, և քան զնաւս դժուարին ի գիւտ բանից և ի բացատրութիւն իմոցս իսկ յուզելոց կրից. վասն որոյ և ոչ իսկ զներողամտութիւն քաջակորով ունկնդրացդ ժտել համարձակիմ, ուր անձամբ յանձնէս զպարտութիւն խոստովանիմ:

Եւ հա տուան ձեզ հրամանք, մանկունք վարժից, դառնալոյ ի հայրենիսդ. արձակեալ էք յուսմանց և յուսումնաբանէս. ո՛հ, երթայք ուրախութեամբ և տրտմութեամբ, որով կրիւք արձակէ զձեզ ժողովս այս և ձայնս այս: Եւ թայք, զծանր տուեալ զողջոյն հրաժեշտին առ բազմերախտ ժողովս, որոց առաջի մանկութիւն ձեր զարգացաւ, և ոյժ ձեր կըռեցաւ. երթայք,